

Encyklopedia Solidarności

<https://encysol.pl/es/encyklopedia/biogramy/17647,Mikołajska-Halina.html>
2022-08-18, 22:41

Mikołajska Halina

Halina Mikołajska (właśc. Helena), ur. 22 III 1925 w Krakowie, zm. 21 VI 1989 w Warszawie. W 1945 studentka Uniwersytetu Jagiellońskiego, kierunek chemia, 1945-1947 Państwowej Szkoły Dramatycznej przy Starym Teatrze w Krakowie.

Podczas II wojny światowej aktorka w krakowskim teatrze podziemnym Adama Mularczyka, 1949-1950 w Teatrze Kameralnym we Wrocławiu (m.in. Ruth w "Niemcach" Leona Kruczkowskiego w reż. Maryny Broniewskiej); od 1950 w Warszawie: 1950-1954 w zespole Teatru Polskiego (prowadzonego przez Bronisława Dąbrowskiego; m.in. Waria w "Pociągu pancernym" Wsiewołoda Iwanowa w reż. zespołu pod kierunkiem Leona Schillera); 1954-1962 w Tetrze Dramatycznym (debiut reżyserski inscenizacją "Iwony, księżniczki Burgunda" Witolda Gombrowicza), od 1963 związana z Teatrem Współczesnym i Narodowym, 1953-1962 wykładowca w Państwowej Wyższej Szkole Teatralnej. W XII 1975 sygnatariuszka Listu 59 do Sejmu PRL przeciwko planowanym zmianom w Konstytucji (z tego powodu zdjęto z afisza przedstawienie, w którym grała). 1976-1981 członek KOR, następnie KSS KOR; obserwatorka procesów radomskich, uczestniczka zbiórki pieniędzy dla represjonowanych i ich rodzin. Udostępniała swoje mieszkanie na spotkania działaczy opozycji. Prześladowana (doprowadziło ją to do załamania nerwowego i próby samobójczej); znalazła się na liście artystów, którym władze uniemożliwiały występy w radio i tv, później także w teatrze. V-VII 1977 rzecznik prasowy KOR; sekretarz Rady Funduszu Samoobrony Społecznej KOR, KSS KOR; 22 I 1978 sygnatariuszka deklaracji założycielskiej TKN; w 1978 podczas pobytu na Zachodzie organizatorka zbiórki pieniędzy dla Rady FSS; autorka opublikowanego "Listu otwartego do ludzi kultury i sztuki" przeciwko zatrzymaniu aktorów Teatru Ósmego Dnia. 3-10 X 1979 uczestniczka głódówki w kościele

Miejsce urodzenia Kraków

Data urodzenia 22-03-1925

Miejsce śmierci Warszawa

Data śmierci 21-06-1989

Świętego Krzyża w Warszawie, podjętej na znak solidarności z aresztowanymi działaczami czechosłowackiej Karty 77 ("Wspomnienie o głodówce", „Zapis”). Animatorka i uczestniczka wielu działań na polu kultury niezależnej, recytatorka poezji w kościołach w całym kraju, na spotkaniach TKN, w niezależnym salonie kulturalnym Anny i Tadeusza Walendowskich.

W XII 1980 współzałożycielka KOWzP przy KKP, następnie KK.

13 XII 1981 internowana w Ośr. Odosobnienia w Warszawie-Olszynie Grochowskiej, następnie w Jaworzu, Gołdapi i Darłówku, 29 IV 1982 zwolniona wskutek interwencji m.in. Zbigniewa Raszewskiego i Kazimierza Dejmka. Ostatnią jej teatralną rolą na instytucjonalnej scenie była rola Marii Schwartz w "Terrorystach" Ireneusza Iredyńskiego w reż. Jana Bratkowskiego w Teatrze Polskim, widzowie zgotowali jej wielominutowe owacje na stojąco; występowała w całej Polsce w prywatnych mieszkaniach i kościołach z poezją Czesława Miłosza i Karola Wojtyły, monodramami: m.in. "Historie Jakubowe" wg Tomasza Manna oraz ostatnim monodramem "Śmierć Ćwietajewej" w swojej reż. 13 X 1983 sygnatariuszka protestu (m.in. z Jerzym Ficowskim, ks. Zbigniewem Kamińskim, Janem Kielanowskim, Edwardem Lipińskim, Anielą Steinsbergową, Antonim Pajdakiem, Józefem Rybickim, ks. Janem Zieją) przeciwko postawieniu zarzutów karnych członkom b. KSS KOR Jackowi Kuroniowi, Adamowi Michnikowi, Zbigniewowi Romaszewskiemu i Henrykowi Wujcowi; 12 II 1984 podpisała Oświadczenie sygnowane przez działaczy b. KSS KOR (m.in. Konrada Bielińskiego, Jana Józefa Lipskiego, Jana Lityńskiego), członków RKW Mazowsze (Zbigniewa Bujaka, Zbigniewa Janasa, Wiktora Kulerskiego) oraz czechosłowackiej Karty 77 (m.in. Václava Bendę, Václava Havla, Annę Šabatovą) o uwolnienie więźniów politycznych. 31 V 1987 uczestniczka zorganizowanego przez Lecha Wałęsę spotkania 63 intelektualistów, sygnatariuszka podpisanego tam dokumentu określającego podstawowe cele polskiej opozycji.

Laureatka: nagrody państwowej II stopnia (zespołowa) za rolę Anny w przedstawieniu "Grzech" Stefana Żeromskiego w reż. Bohdana Korzeniewskiego w Teatrze Polskim w Warszawie

(1951), nagroda państwowa II stopnia (zespołowa) w sekcji teatru za rolę Ethel w przedstawieniu "Juliusz i Ethel" Leona Kruczkowskiego w reż. Aleksandra Bardinię w Teatrze Polskim w Warszawie (1955), nagrody Komitetu ds. Polskiego Radia i Telewizji za rolę Warwary w audycji radiowej "Biedni ludzie" wg Fiodora Dostojewskiego (1958), Złotego Ekranu za najlepsze role kobiece w widowiskach Teatru Telewizji (1970), nagrody Komitetu ds. Polskiego Radia i Telewizji za rok 1970 za kreacje aktorskie w Teatrze Telewizji. Odznaczona Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (1954), Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski (1963), pośmiertnie Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski (2006).

Od 11 VII 1978 rozpracowywana przez Wydz. III-1 KS MO w ramach SOR krypt. Patrycja.

Krzysztof Biernacki

[Region Mazowsze, Warszawa](#)

[Poprzedni](#)
[Następny](#)

[Zgłoś błąd lub potrzebę uzupełnienia](#)